

ONNISTUNUT INVESTOINTIPROSESSI

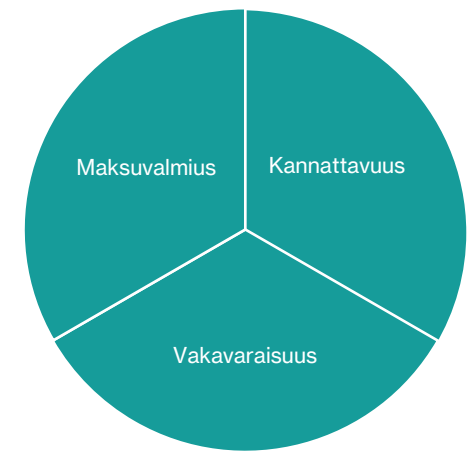
Hanketilaisuus, Sarka-museo 10.12.2025

Katariina Tuominen

ProAgria Länsi-Suomi ry

KANNATTAVA MAATILAYRITYS?

- Yritysmäisesti toimiva maatila, jolla on selkeä strategia
 - Suunnitelma, jolla tavoiteltu päämäärä pyritään saavuttamaan
- Kilpailukykyisellä tilalla yhdistyvät tuotanto, talous sekä johtaminen
 - Hyödynnetään resurssit kustannustehokkaasti
- Menestyvä maatilayrittäjä pitää huolta itsestään
- Yrittäjä muistaa elää myös tilan tulevaisuudessa
- Suhteellinen velkaantuneisuus (velat/liikevaihto %): alle 40 % hyvä, 40 - 100 % kohtuullinen, yli 100 % korkea

KANNATTAAKO MAATALOUTEEN INVESTOIDA?

- Yleisesti maatalouden julkisuuskuva negatiivinen
- Keskimääräinen kannattavuuskerroin maatiloilla ollut viimeisen 10 vuoden aikana noin 0,5
 - Investoivilla tiloilla kannattavuuskerroin oli keskimäärin 1
- Määritelmä hyvälle tulokselle riippuu menojen suhteesta liikevaihtoon
 - Kotieläintiloilla tyypillisesti 60-75 %
 - Viljatiloilla 50-70 %
- Tilan käyttökatteen tulisi riittää velanhoitomenoihin, korvausinvestointeihin, veroihin ja myös yksityistalouden menoihin
 - Vältettävä ylilyönnit investoinneissa

INVESTOINNIT OSANA KEHITTÄMISTÄ

- Investoinnin odotetaan tuovan tuottoa tai säästöä
- Investoinnit voidaan jakaa neljään ryhmään
 - Korvausinvestoinnit; ei tavoitella merkittävää tuotannon kasvua/tehostamista
 - Tehostamisinvestoinnit; pyritään tehostamaan tuotantoa
 - Laajentamisinvestoinnit; kasvatetaan aiempaa tuotantoa
 - Pakkoinvestoinnit; pakollisia yritystoiminnan harjoittamiseksi, esim. lainsäädännön määrittelemä

INVESTOINNIN AJANKOHTA

- On tärkeää, että investoinnit ovat linjassa pitkän aikavälin tavoitteiden kanssa
- Kun harkitset investointia, pysähdy hetkeksi ja mieti, tukeeko investointi tilan strategiaa
- Investoinnin koosta riippumatta, on tärkeää huolehtia, että kassavarat riittävät
- Aloita suunnittelu hyvissä ajoin ennen toteutusta
- Tärkeää suunnitella taloutta pitkällä tähtäimellä ja laittaa investoinnit tärkeysjärjestykseen

VIRHEINVESTOINNIT

- Puutteellinen kannattavuuslaskenta tai epärealistiset tuotanto-oletukset
- Investointien mitoittaminen yli todellisen kapasiteettitarpeen
- Rakennus- ja laitehankintojen kustannusten aliarviointi
- Heikko markkina- ja sopimusehtojen ennakointi (esim. tuotantosopimusten kesto, hinnanmuutokset)

VIRHEINVESTOINNIT → SEURAUKSET

- Korkea velkavipu ja kassavirran kiristyminen
- Tuottavuuden heikkeneminen suhteessa investoinnin kokoon
- Rakennusten ja teknologian väärä mitoitus → käyttöaste jää alhaiseksi
- Rajatun joustavuuden vuoksi vaikea sopeutua markkinamuutoksiin

MITEN VÄLTTYÄ VIRHEINVESTOINNILTA?

- Hyvällä suunnittelulla minimoidaan riskit
- Mikä on investoinnin tavoite ja mitä sillä halutaan saavuttaa?
 - Tuotantokapasiteetin lisääminen, tuottavuuden parantaminen, uuden tekniikan käyttöönotto...
- Osa investoinneista helppo realisoida, osassa taas virheen korjaamiseen ei ole yksinkertaista vaihtoehtoa
- Investoi tilan tarpeet ja toiminta huomioiden!
- Oma aito kiinnostus toteutukseen
- Suunnittelemattomat lisäämään hankinnat voivat ajaa yrityksen vakaviin taloudellisiin vaikeuksiin (hinta/tuottoarvo)

TALOUSSUUNNITTELU

- Taloussuunnittelun avulla ennakoidaan ja analysoidaan tulevia ratkaisuja, esimerkiksi investointeja
- Auttaa ymmärtämään kokonaisuutta; miten tuotot ja kustannukset syntyvät/jakautuvat
- Usein tilalla tehdään vain “pakollinen” taloussuunnittelu, eikä jatkuvaa seurantaa tehdä
 - Usein koetaan kuormittavaksi
 - Tilakoko vaikuttaa suunnittelun laajuuden tarpeeseen
- Epäkohdat huomataan ajoissa ja niihin pystytään reagoimaan nopeasti

TALOUSSUUNNITTELU; TYÖKALUT

- Budjetti
 - Löytyy monenlaisia
 - Netistä Excel pohjat
 - Kirjanpito-ohjelmien budjettiosiot
 - Sellainen, jota itse ymmärrät
- Laskelmat
 - Omat laskelmat, ruutupaperikaan ei ole huono vaihtoehto!
 - Asiantuntijan laatimat
- Seuraa myös toteutumista
 - Valitse seurattavat tunnusluvut

SEURATTAVAT TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMASTA

+Tulot

-Muuttuvat kustannukset

=Myyntikate

- Kiinteät kustannukset

=Käyttökate

-Poistot

=Liikevoitto

-Rahoitus kulut

Voitto/ tappio (ennen veroja)

- Verot

Voitto/tappio

OMA LASKENTA

Liikevaihdon kehitys vuosittain

Juoksevat menot liikevaihdosta % (55 – 75%)

Velan suhde liikevaihtoon % (alle 100%)

Velan suhde poistopääomaan % (hyvä, jos alle 100%)

Lainahoitokulu liikevaihdosta % (max. 18%)

INVESTOINNIT JA VEROTUS

- Järkevät investoinnit ovat tärkeässä roolissa verosuunnittelun näkökulmasta ja hyvällä verosuunnittelulla voidaan tehdä säästöjä
 - Nettovarallisuuden kerryttäminen, poistojen viisas käyttö, lainojen kohdistaminen
- Tärkeää säilyttää tasapaino lainapääoman ja poistamattoman menojäännöksen kanssa
 - Mikäli poistoja tehdään enemmän suhteessa lyhennyksiin, muodostuu verovelkaa
- Yleinen virhe mitä tehdään yritystoiminnan alussa on, että minimoidaan verojen maksu tekemällä liian suuria poistoja → negatiivinen nettovarallisuus
- Tärkeänä työkaluna kirjanpito ja välitilinpäätös!
 - Auttaa tasaisen verotuksen suunnittelussa

INVESTOINTIEN RAHOITUSMAHDOLLISUUDET

- Tulorahoitus
 - Pieniin investointeihin
- Pankkilaina
 - Yleisin
- Rahoitusyhtiölaina
 - Pääasiallisena vakuutena on rahoitettava kohde
 - Saa kirjanpidollisen omistusoikeuden kohteeseen, jolloin kohteen hintaan sisältyvän arvonlisäveron voi pääsääntöisesti vähentää
 - Voi tehdä normaalit poistot
- Leasing
 - Rahoitusyhtiö omistaa ja maksat sopimuksen aikana vuokraa samansuuruisissa erissä
 - Vuokra on verovähennyskelpoista kulua
 - Sopimuskausi on yleensä 12–72 kk
 - irtisanoutuminen voi tulla kalliiksi

INVESTOINTIEN RAHOITUS

- Tavanomainen investointi perustuu usein pankkilainaan
- Kun hyödynnetään ulkopuolista rahoitusta, on hyvä aloittaa neuvottelut hyvissä ajoin
 - Talouslaskelmat ja liiketoimintasuunnitelma neuvotteluiden tueksi
- Monikantamallit rahoitusta suunniteltaessa yleistyvät

PROAGRIAN ROOLI; SUUNNITTELUN TUKI

- Kannattavuus- ja kassavirtalaskelmat, herkkyyssanalyysit
- Investointivaihtoehtojen vertailu ja mitoituksen arviointi
- Pitkän aikavälin talous- ja tuotantosunnitelmat

PROAGRIAN ROOLI; PÄÄTÖKSENTEON VARMISTAMINEN

- Riippumaton asiantuntijanäkemykset investoinnin realistisuudesta
- Riskien tunnistaminen: markkinat, kustannukset, sopimukset, teknologia
- Tuotantomenetelmien ja prosessien toiminnallinen arviointi

PROAGRIAN ROOLI; TOTEUTUSVAIHE JA HYÖDYT

- Rahoitushaun valmistelu ja tukihakemusten laadinta
- Hankkeen etenemisen seuranta, välitarkastelut ja talouden päivitykset
- Sparraus muutoksiin ja mahdollisten ongelmakohtien ratkaisuun
- Parempi päätöksentekovarmuus
- Taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävämpi investointi
- Vähemmän virheinvestoinnin riskiä

PROSESSIN ETENEMINEN

- **Tarpeen tunnistaminen**
 - Kasvava tuotantotarve, tuotantotilojen kunnostus, tehokkuuden parantaminen
 - Tavoitteiden kirkastaminen: kannattavuus, työmäärä, riskinsietokyky
- **Esiselvitys ja alustava suunnittelu**
 - Tuotannon mitoitusvaihtoehdot
 - Kustannusarvio ja ensimmäiset laskelmat
 - Mahdollisten rajoitteiden ja riskien tunnistaminen
- **Kannattavuuslaskelmat ja päätöksenteko**
 - Kassavirta-, investointi- ja herkkyyshanalyysit
 - Vaihtoehtojen vertailu
 - Päätös investoinnin koosta ja toteutuksesta

PROSESSIN ETENEMINEN

- **Rahoitus ja lupaprosessit**
 - Rahoitusneuvottelut ja tukihakemukset
 - Rakennus- ja ympäristöluvat
 - Tarjouspyynnöt ja suunnitelmien tarkentaminen
- **Toteutusvaihe**
 - Rakentaminen, laitehankinnat, valvonta
 - Aikataulun ja kustannusten seuranta
 - Tarvittaessa suunnitelmien päivitys
- **Käyttöönotto ja seuranta**
 - Tuotannon käynnistäminen ja opastus
 - Toteutuneen talouden ja toiminnan vertailu suunnitelmaan
 - Jatkuva parantaminen ja mahdollisten korjausten tekeminen

YHTEENVETONA

- Investoi tilan tarpeiden mukaan; onko investointi linjassa tavoitteiden kanssa? On tärkeää, että investoinnilla pyritään kehittämään tilan kilpailukykyä sekä toiminnallisuutta
- Aloita suunnittelu ajoissa, mieluusti ota heti mukaan myös yhteistyökumppanit (asiantuntijat, pankki)
- Vältä virheinvestoinnit; investoi harkiten ja pidä realiteetit mielessä. Pelkkä naapurin kanssa kilpailu ei ole riittävä peruste
- Hyödynnä investointituki, mikäli edellytykset siihen täyttyvät
- Pidä huoli omasta talousosaamisesta ja huolehdi tilan taloussuunnittelusta

Katariina Tuominen
Talousasiantuntija
050 595 1635
katariina.tuominen@proagria.fi

Kiitos!

